

TEK TİP SÖZLEŞMELERLE İLGİLİ YASAL NETLİKLER

Ecz. İsmail GÜMRÜKÇÜ*

Bilindiği üzere 11 Ocak 1987 tarih ve 19338 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Bütçe Uygulama Talimatı ile bundan böyle eczanelerle kurum-kuruluşların yapacakları sözleşmelerin nasıl gerçekleşeceği yeniden belirlenmiş ve bugüne değin bir dizi uygulama sonuçlanmış bulunmaktadır. Hizmetin yaygınlaştırılması, eczaneler arası rekabetin önlenmesi ve merkezi bir uygulamanın gerçekleşmesini amaçlayan bu talimatın geçmişten daha farklı bir yapı göstermesi, onun gerek kurumlar ve gerekse eczaneler bazında henüz tam anlamı ile kavranılmadığını göstermektedir. Bilhassa kurumların geçmişten beslenen bürokratik gelenekçi anlayış ile konuyu speküle etme eğilimleri azda olsa yöresel yoğunluk kazanmıştır. Bu olumsuzluk karşısındaki bilgi birikimsizliği konunun yasal boyutlarını sarsmaya kaynak sağladığından, bunun bir an önce aşılması büyük önem taşımaktadır.

Bu yazı bilhassa kurum ve kuruluşlar bazında yaygınlaşan yasal olmayan eğilimlerin eczanelerce ortadan kaldırılmasına katkı sağlayacak bir bilgi aktarımı içeriği taşımaktadır.

Öncelikle Bütçe Uygulama Talimatının giriş bölümünü anımsatalım:

"Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin uygulanmasında 3324 sayılı 1987 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nun 8.nci Ek-1 inci maddesi gereğince, aşağıda belirtilen esaslar çerçevesinde hareket edilmesi İLGİLİ BAKANLIKLARLA müştereken kararlaştırılmıştır."

Görüldüğü üzere eczanelerle, kurumlar arasında nasıl sözleşme yapılacağı Maliye ve Gümrük Bakanlığına verilen yasal yetki doğrultusunda ilgili bakanlıklarla müşterek aldığı karar içeriğinde belirlenmiştir. Bir başka ifade ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı başta olmak üzere diğer ilgili bakanlıklara bağlı tüm kurum ve kuruluşlar bu büt-

çe uygulama talimatının esaslarına uymaya zorlanırlar.

Bunlar 1987 Bütçe Uygulama Talimatının "KAPSAM" bölümünde şöyle çerçevelenmiştir;

I. KAPSAM:

1. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1. inci maddesi kapsamına giren memurlar, aynı kanunun Ek geçici 9 ve 16 ncı maddeleri kapsamına giren personel ile özel kanunlarında tedavi yardımı ve cenaze giderleri konusunda 657 sayılı kanuna göre işlem yapılacağına ilişkin hüküm bulunan personel ve bunların bakmakla yükümlü buldukları aile fertleri,

2. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun kapsamına giren personel ve bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri,

3. 1425 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle 5434 sayılı Kanuna eklenen geçici 7 nci madde uyarınca emekli, adi malüllük veya vazife malüllüğü aylığı bağlanmış olanlarla, bunların bakmakla yükümlü buldukları aile fertleriyle, dul ve yetim aylığı alanlar, HAKKINDA UYGULANIR.

Bu talimat hükümlerine giren kurum ve kuruluşların neler olduğuna gelince;

657 sayılı kanunun 1 inci maddesi kapsamına giren resmi kuruluşlar:

1. Genel Bütçeye Dahil Daireler (TBMM, Cumhurbaşkanlığı, Sayıştay, Anayasa Mahkemesi, Başbakanlık, DPT, Danıştay, Yargıtay, DİE, Diyanet İşleri Başkanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Adalet Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı, Millî Eğitim ve Gençlik Spor Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Ulaştırma Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

* Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti Üyesi

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Toprak ve İskan İşleri Genel Müdürlüğü, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)

2. Katma Bütçeli İdareler (Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve ÇEK Genel Müdürlüğü, Yüksek Öğretim Kurumu ve tüm ÜNİVERSİTELER)

3. Özel İdareler

4. Belediyeler

Aynı kanunun Ek geçici 9 ncu maddesi kapsamına giren kurum ve kuruluşlar:

EK GEÇİCİ MADDE 9- 3659 sayılı kanunla EK ve değişiklikleri, 2847 sayılı kanun ile EK ve değişikliklerine tabi olan kurumların (Et Balık Kurumu ve Petrol Ofisi dahil) personeli hakkında kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar, sözkonusu kanunların ilgili hükümleri ile özel kanunlarındaki hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Burada sözü edilen 2847 sayılı Kanun "Devlet Demiryolları ve Limanlar İşletme Müdürlüğü"nü, 3659 sayılı kanun ise;

A) Sermayesinin tamamı devlet tarafından verilerek suretiyle kurulan iktisadi teşekküllerin teşkilatıyla idare ve murakabeleri hakkındaki 3460 sayılı kanunun hükümlerine tabi teşekküller ve müesseseler,

B) Hususi kanunlarla kurulan bankalar ve teşekküllerle hususi surette teşekkül eden ve sermayesinin yarısından fazlası Devletin veya bu kanunda yazılı teşekkül ve müesseselerin elinde bulunan milli bankalardaki memurlar.

C) Devletçe veya mülhak veya hususi bütçeli idarelerce veya belediyelerce veya yukardaki bentlerde yazılı teşekkül ve bankalar tarafından sermayesinin yarısından fazlasına iştirak suretiyle kurulan teşekküller ve bunların aynı nispette iştirakleriyle vücut bulan kurumlar ve Ticaret ve Sanayi Odası ve Borsalar veya satın alınıp belediyelere sağlanan müesseseleri, içermektedir.

Bir başka anlamda EK GEÇİCİ 9 ncu madde Türkiye Cumhuriyetindeki tüm resmi ve yarı resmi Bankalar ile Tüm İktisadi Devlet Teşekkülle-

rine işaret etmektedir.

EK GEÇİCİ 16 ncı MADDE ise; Devlet sanatçıları ve sanatkarlarla, atıfta bulunduğu EK geçici 12. madde'deki Tiyatro, Opera, Bale sanatkarları ve Orkestra teknik personeli ile EK 13 ncü maddedeki Belediye Opera ve Tiyatroları, Şehir ve Belediye Konservatuvar ve Orkestrası ve de 14 ncü maddedeki Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyelerini içermektedir.

Kapsam bölümününün 1 nci maddesinin son tümcesi ise tüm özel bankaları tanımlamaktadır.

2 nci ve 3 ncü maddelerde anılan Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emekli Sandığı ise gayet net ve açık bir biçimde bu talimat hükümlerine uymaya zorunlu diğer kurumlar olarak belirlenmiş bulunmaktadır.

Yukarıdaki kanun maddeleri ile açıklanmaya çalışılan tüm bu kurum ve kuruluşlarla eczaneler arasındaki anlaşma, bu bütçe uygulama talimatının EK III ünü içeren "Protokol" esaslarına göre yapılacaktır. Buna göre, bir kurumla anlaşma yapılabilmesi için eczacının TEB . . . Bölge . . . Eczacı Odasınınca tasdik edilen "Başvuru Formunu" ibrazı gerekmektedir. Kurum ve kuruluşlar bu gereği yerine getiren her eczane ile o yılın herhangi bir tarihinde (zaman sınırı olmaksızın) anlaşma yapmaya zorunludurlar.

Bu talimat içeriğinde olan tüm bu kurum ve kuruluşların aykırı uygulamaları, aynı konumda olan eczanelere farklı işlem yapması Anayasanın 10/3 üncü madde hükmüne karşı bir tutum olacağı gibi TCK'nun 526/1 nci maddesi anlamında da suç olacaktır. Buna göre meslektaşların karşı tutumu belgelemek üzere altmış gün içerisinde kurum-kuruluşun bulunduğu il ya da bağlı ildeki yetkili idare mahkemesine başvurarak dava açmaları gerekir.

Kuşkusuz bugün gelinen yer mesleki kazanım doruğu olmasa bile, o yörüngede verilen bir kararlılık ve inanç uğraşısının eldesidir. Birliğimize verilecek güç doğrultusunda bu olguların daha da ileriye taşınması dileği ile saygıyla...